

Evangelikus Kántorlevél

— Szerkeszti: Finta Gergely —

„Megjelent az Isten üdvözítő kegyelme minden embernek”

Az apostoli atyák iratai között számon tartott Hermasz Pásztorá egyik példázatában tizenkét fekete ruhába öltözött asszony neve szerepel. Nem közönséges személynevek: „Ha az Isten szolgálói ezeket a neveket viselik, nem láthatják meg az Isten országát, és nem is juthatnak be oda.” Mértéktelenség, Engedetlenség, Gyűlölet, Hazugság — talán a kevésbé meglepő nevek. De ott van a tizenkét név között egy, amely rendhagyó, mintha egy kicsit — talán a 2000 év feledésében — újszerűnek tűnne. Ez a Szomorúság. „Ha az Isten szolgálói ezeket a neveket viselik, nem láthatják meg az Isten országát, és nem is juthatnak be oda.”

A szerző óvja a keresztényeket a szomorúságtól. Nem attól a szomorúságtól, amely rövidebb vagy hosszabb ideig szállást vesz az embernél, hanem amely véglegesen ott is marad. Kiúzhetetlenül és kitörölhetetlenül. Amely minden emberi gondolatot és cselekedetet, visszatekintést és reménykedést behálóz. Attól a szomorúságtól óv, amely süketté és némává teszi az embert, hogy meghallja és hirdesse: *Megjelent az Isten üdvözítő kegyelme minden embernek.* (Tit 2,11–14) Az a kegyelem, amelyben a teremtő Isten tiszta szeretetében közösséget vállalt az emberrel, amelyben magára vette az ember bűnét, gyengeségét és elveszettségét, mintha a magáé lenne. *Az Ige testté lett,* hogy a test ige legyen; az erő gyengévé lett, hogy a gyengeség erővé legyen, az igaz bűnössé lett, hogy a bűnös igazzá legyen. Krisztusban az Atya összekapcsolta és kicserélte az ő szeretetét, erejét, bölcsességét és örökkévalóságát az ember gyengeségével, gyűlöletével, szomorúságával, bolondságával és örökké tartó elveszettségével. Krisztusban, a kereszten, ahol minden ember számára elhangzott az üdvözítő kegyelem ígéje: elvégeztetett, bevégeztetett. Az igaz bűnössé lett, hogy a bűnös igazzá legyen.

Egyedül hit által ragadhatja meg az ember ezt az isteni csodát, az újjáteremtés csodáját, hogy aztán a szeretetben, Krisztus példáját követve, embertársa felé forduljon. Amit hitben Isten tett érte, azt ő szeretetben megtegye embertársával. Krisztus példáját követve, aki az emberi szeretettel ellentétben nem a szépet, a jót, a szeretnivalót szerette, nem felfelé tekintett, hanem a mélybe, ahol a szegénység, a szegény, a szükség, a bűn és a szorongás várta és várja az újjáteremtés csodáját, hogy a mélységben is megjelenjék a szeretet, az erő, a bölcsesség és a boldogság.

A szomorúság nemcsak süketté és némává teszi az embert Isten üdvözítő kegyelmének meghallására és hirdetésére. A szomorúság, a kiűzhetetlen és kitörölhetetlen, meggátolja az embert abban, hogy boldogan és reménységgel tekintsen arra, ami előtte van: szeretetben való találkozásaira embertársaival, és hitben való találkozásaira a teremtő és szabadító Istennel, hogy aztán reménység szerint a szeretet és a hit Isten akaratából egyszer átalakuljon látássá. Színről színre.

Seregek Ura, boldog az az ember, aki benned bízik.

Joób Máté

(Elhangzott a Dies Academicuson 2003. április 9-én)

Reuss András

A Luther-énekek teológiája*

A nagy reformátor 39 énekéről tudunk,¹ melyek közül 26 —olykor teljes egészében, számos esetben megcsonkítva— megtalálható jelenleg használatos énekeskönyvünkben. Megalapozott azt állítani, hogy ezek nemcsak következetesen tükrözik Luther teológiáját, hanem egyenesen teológiájának tudatos kifejtései. A gyülekezetek számára az énekeket nem pusztán kedvtelésből költötte Luther, hanem ez reformatori tevékenységének tudatos programja volt. Az evangélium üzenetét így akarta beleénekelni az emberek szívébe és fejébe.

Luther énekeit négy csoportba szokták osztani: ünnepekre való énekek, káté énekek, zsoltárok és egyéb. A következőkben mindegyik csoportból néhány éneket kívánok tárgyalni.

Az egyházi év ünnepeire készített énekeinek jellemzője, hogy Isten megváltó tettét mondják el.

A *Jézus Krisztus, dicsértessél*² (*Gelobet seist du, Jesu Christ / Ein Lobgesang von der Geburt*) kezdetű karácsonyi ének minden versszaka hihetetlenül egyszerűen, szinte gyermekien idézi fel egyrészt Isten cselekvését a bibliai történet vagy az ógyházi krisztológia kifejezéseivel, másrészt mindennek a jelentőségét és ajándékát a földön élő ember számára. A módszert hét versszakon át követi, aminek következtében hét különböző módon énekel Isten tetteről és az embernek juttatott ajándékáról. Luther ezzel bizonyosságát adja, hogy nem lehet az egyikről a másik nélkül beszélni: elképzelhetetlenek a teológiai tételek az emberre való következmények nélkül, és nem lehet az ember örömről sem Isten cselekvése nélkül beszélni.

* Országos énekkari találkozó. Budapest-Deák tér, 2003. október 25.

¹ Martin Luther: *Einführung* (Kurt Aland) 4. Digitale Bibliothek Band 63; Martin Luther 3693. (vö. Luther-W Bd. 6. 10.)

² EvÉkv 154. Az eredeti hét versszakából az ötödik hiányzik. Payr Sándor fordítása.